

**โครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)**

1. ประเภทโครงการ

☐ การบริการวิชาการ	☒ การพัฒนานักเรียน
☐ การพัฒนาการเรียนการสอน	☐ การจัดการความรู้
☒ การบูรณาการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน	

2. ความสอดคล้องของโครงการกับพันธกิจของโรงเรียน

- ☐ จัดการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างมีคุณภาพ
- ☒ ทำนุบำรุง รักษา ศิลปะ และวัฒนธรรม สืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ☐ เตรียมความพร้อมของนักเรียน ด้านการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับการรองรับเงื่อนไขของประชาคมอาเซียน
- ☒ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสังคมอย่างยั่งยืน

3. ชื่อโครงการ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนบ้านเหล่า(รัฐราษฎร์บำรุง)

4. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายปิยมั่น	ชำนาญ	หัวหน้าโครงการ
2. นางสาวมธุรส	ม่วงวงษ์	รองหัวหน้าโครงการ
3. นายเทอดศักดิ์	จันทัน	รองหัวหน้าโครงการ
4. นางสาววิรัตน์	วงศ์เกตุ	เหรัญญิก
5. นางสาวสุพัตรา	แก้วสุขเรือง	เหรัญญิก
6. นางสาวกรรภิรมย์	จันทะณี	เลขานุการ
7. นางสาวสุพัตรา	อินศิริ	เลขานุการ

5. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 20 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 จนถึงวันที่ 19 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

6. หลักการและเหตุผล

ตามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ซึ่งมีใจความดังต่อไปนี้

“การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้น ควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การให้วิธีสอนการอบรมและให้ความรู้สึกกลัวว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสียเกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว”

โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริจัดตั้งงาน “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” เพื่อเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชโดยให้เยาวชนนั้นได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่าประโยชน์ ความสวยงาม อันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป

สวนพฤกษศาสตร์ คือ แหล่งที่รวบรวมพันธุ์พืชชนิดต่างๆ ที่มีชีวิต จัดปลูกตามความเหมาะสมกับสภาพถิ่นอาศัยเดิม มีห้องสมุด สถานที่เก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้รักษาสภาพ อาจเป็นตัวอย่างแห้งหรือตัวอย่างดอง หรือเก็บรักษาด้วยวิธีอื่นๆ พันธุ์พืชที่ทำการรวบรวมไว้นั้นจะเป็นแหล่งข้อมูลและการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ นอกจากนี้สามารถใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจซึ่งสามารถดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์ในพื้นที่ของโรงเรียน โดยมีองค์ประกอบดังกล่าว เป็นสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนใช้ในวัตถุประสงค์ดังกล่าว อีกทั้งใช้ในการศึกษาและเป็นประโยชน์ในการสอนวิชาต่างๆ

จากพระราชดำริและพระราโชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในเรื่องของสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานปกติในเรื่องของการเรียนการสอน และในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นทางโรงเรียนจึงได้มีการประชุมหารือและเห็นพ้องต้องกันที่จะสนองพระราชดำริ ดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง) จังหวัดแพร่เป็นโรงเรียนที่จัดสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ร่มรื่นสวยงาม โรงเรียนได้เอาใจใส่ดูแลพรรณไม้เป็นอย่างดีแต่ยังขาดการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนมีความรักความร่มรื่นสวยงามของพรรณไม้เท่าที่ควร จึงมีแนวคิดสอดคล้องกับงานสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้สมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จึงเป็นการดำเนินงานในอีกรูปแบบหนึ่งของ “สวนพฤกษศาสตร์” โดยมีการรวมพันธุ์ที่มีชีวิต มีแหล่งข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ มีการศึกษาต่อเนื่อง มีการเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้งและพันธุ์ไม้ดอง มีการรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเข้ามาปลูกรวบรวมไว้ในโรงเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบันทึกรายงานและข้อมูลรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ มีมุมสำหรับศึกษาค้นคว้าและมีการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ไม่ฝืนธรรมชาติ และเป็นไปตามความสนใจและความพร้อมของโรงเรียน ดำเนินการโดยสมัครใจไม่ให้เกิดความเครียด

7. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักเรียน มีความรัก และเห็นคุณค่าของพรรณไม้
2. เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ ข้อมูลพรรณไม้ และการเก็บรักษา เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และเผยแพร่สู่ภายนอก
3. เพื่อใช้เป็นแหล่งพักผ่อน
4. เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่เปรียบเสมือนเป็นครูที่พูดไม่ได้

8. เป้าหมาย

8.1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

8.1.1 นักเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง) ระดับ ป.1-ม.3 และบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการเรียนรู้บูรณาการทุกกลุ่มสาระกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

8.1.2 นักเรียนและบุคลากรทุกคนสนองพระราชดำริแบบเศรษฐกิจพอเพียง และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช “งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

8.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

8.2.1 นักเรียนและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

8.2.2 นักเรียนและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสนองพระราชดำริ “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

9. สถานที่ดำเนินงาน

โรงเรียนบ้านเหล่า(รัฐราษฎร์บำรุง) ตำบลเวียงต้า อำเภอลอง จังหวัดแพร่

10. วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอน/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	สถานที่	ผู้เกี่ยวข้อง
ขั้นเตรียมการ			
1. ขออนุมัติโครงการ	20-25 พฤษภาคม 2558	ห้องประชุมครู	ผู้อำนวยการโรงเรียน
2. จัดแจงและเชิญชวนให้บุคลากรต่างๆในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดทำสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน	27 พฤษภาคม 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	ครูมิชัย พุ่มเพ็ญ
3. วางแผนการปฏิบัติงานในรอบปี	28 พฤษภาคม 2558	ห้องประชุมครู	ครูมิชัย พุ่มเพ็ญ

4. ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและจัดประชุม	28 พฤษภาคม 2558	ห้องประชุมครู	ผู้อำนวยการโรงเรียน
ขั้นดำเนินการ			
1. แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาและสำรวจพันธุ์กรรมพืชในโรงเรียน	2 – 15 มิถุนายน 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	คณะครูในโรงเรียน
2. จัดทำแผนผังพันธุ์กรรมพืช	16 มิถุนายน 2558 ถึง 10 กรกฎาคม 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	ครูมิชัย พุ่มเพื่อย
3. จัดหาและปลูกพืชท้องถิ่นและพืชหายาก	16 มิถุนายน 2558 ถึง 10 กรกฎาคม 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	น.ส.วริรัตน์ วงศ์เกตุ นายปิยมณัส ชันมณี
4. จัดทำตัวอย่างพืช	16 มิถุนายน 2558 ถึง 10 กรกฎาคม 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	ครูดาริ อินทรโกศล
5. จัดทำทะเบียนพืชและป้ายชื่อ	16 มิถุนายน 2558 ถึง 10 กรกฎาคม 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	น.ส.วริรัตน์ วงศ์เกตุ นายปิยมณัส ชันมณี
6. จัดทำสมุดบันทึกข้อมูลพรรณไม้	16 มิถุนายน 2558 ถึง 10 กรกฎาคม 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	นายเทอดศักดิ์ จันกัน
7. จัดทำเอกสารเกี่ยวกับสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนเดือนละ 1 เล่ม	16 มิถุนายน 2558 ถึง 10 กรกฎาคม 2558	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	นายเทอดศักดิ์ จันกัน
8. การเรียนการสอนบูรณาการเกิดขึ้นทุกกลุ่มสาระวิชา	1 มิถุนายน 2558 จนถึง 29 มกราคม 2559	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	ฝ่ายวิชาการโรงเรียนและคณะครู
ขั้นติดตามประเมินผล			
1. ประเมินความก้าวหน้าของการทำงานโดยคณะกรรมการเดือนละ 1 ครั้ง	1 มิถุนายน 2558 จนถึง 19 กุมภาพันธ์ 2559	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู
2. สรุปผลโครงการ	18-19 กุมภาพันธ์ 2559	โรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง)	ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้อำนวยการโรงเรียน

11. งบประมาณ

งบประมาณในการดำเนินโครงการ รวมประมาณ 5,000 บาท

12. การติดตามประเมินผล

- 12.1 ประเมินผลตามสภาพจริง
- 12.2 ประเมินผลจากผลงานของนักเรียน
- 12.3 ประเมินผลจากความร่วมมือของคณะครู
- 12.4 จัดทำรายงานสรุป

13. การประเมินผลโครงการ

- 13.1 ผลงาน
 - 1. นักเรียนมีความเข้าใจในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
 - 2. นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากงานสวนพฤกษศาสตร์
- 13.2 ผลลัพธ์
 - 1. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- 13.3 ผลกระทบ
 - 1. นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช

14. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 14.1 นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- 14.2 นักเรียนและครูมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช
- 14.3 โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติแห่งชาติ
- 14.4 มีการจัดทำทะเบียนพรรณพืชในโรงเรียน
- 14.5 มีการเก็บตัวอย่างพืช
- 14.6 เป็นแหล่งความรู้ให้หมวดวิชาต่างๆบูรณาการในการเรียนการสอนและให้นักเรียนได้มาศึกษา

(นายปิยมั่นส ขันมณี)

ผู้เสนอโครงการ

(นายชาญณรงค์ จันทร์ป้อม)
ผู้อำนวยการ